

Gemeente-zijn temidden van moslims

**Gespreksnotitie voor missionaire
commissies en/of kerkenraden.**

Evangelie
& moslims

STOFVORSCING VOOR DE WETENSCHAPE EN DE PRAKTIJK
OVER DE VERHOUDINGEN TUSSEN CHRISTEN EN MOSLIMS

Gemeente-zijn temidden van moslims.

Gespreksnotitie voor missionaire commissies en/of kerkenraden
Over aandacht voor moslims en de islam vanuit de christelijke
gemeente

1. De kerkelijke gemeente als huis van God voor alle volken.

Voor moslims is de gemeenschap erg belangrijk. Een extra argument dus om naar moslims toe iets van de christelijke gemeenschap te laten zien en gastvrij te zijn. Het komt steeds vaker voor dat moslims onverwachts een kerkdienst bijwonen. Wat gebeurt er dan? Veel medelanders van Marokkaanse of Turkse achtergrond denken dat de kerk bij het Westen hoort en niets voor hen is. Laten wij hen zien dat de kerk het huis van God is voor alle volken? Wat denken moslims wanneer ze onze website bezoeken? Met zoveel spanning wereldwijd en in eigen land rondom etniciteit en verschillende geloven, is het misschien wel op z'n plaats om in het mission-statement van onze gemeente daar op in te gaan. Misschien vinden we wel een schilderij of afbeelding die sprekend verbeeldt dat mensen van allerlei achtergronden elkaar op voet van gelijkheid mogen vinden bij het kruis van Christus en dus welkom zijn in de gemeente.

Er zijn allerlei manieren waarop wij de gemeenschap van de plaatselijke gemeente zichtbaar kunnen laten worden voor buitenstaanders. Dat kan via een sportmiddag van de gemeente, koffieochtenden, open-maaltijden, oriëntatiecursussen en natuurlijk de christelijke feesten. Maar in ieder geval dient iedere kerkdienst toegankelijk te zijn voor nieuwsgierige moslims. Ga na welke etnische groepen er in je wijk/stad wonen en zorg dat je tenminste van elke taalgroep een Bijbel of Bijbelgedeelte op een goed zichtbare plaats in de hal hebt liggen/staan.

2. Een gelovig antwoord op de islam

Los van allerlei acties stelt de islam ook vragen aan ons eigen geloof. De islam is in veel opzichten een reactie op het christendom en claimt dat je Jezus beter volgt door moslim te worden. Ook al hebben gemeenteleden geen bewust contact met moslims, de voortdurende aandacht voor de islam in de media en alle opmerkingen die dan gemaakt worden over de verhouding met het christelijke geloof, maken de waarheid van het christelijke geloof minder vanzelfsprekend. We hoeven daar niet bang voor te zijn, het evangelie kan een kritisch onderzoek wel aan, maar we moeten die uitdaging wel serieus nemen. Het is daarom belangrijk om er in catechese, jeugdwerk, gemeentekringen en kerkdiensten regelmatig op in te gaan. Het helpt ons om in onze contacten met moslims, ontspannen te kunnen reageren en helder te kunnen vertellen wat we geloven. Het helpt gemeenteleden om wanneer de islam een appel op hen doet, bij de belijdenis van het christelijke geloof te blijven.

Evangelie & Moslims heeft een werkpakket voor de catechese: *[Jij] & {islam}* en een werkpakket voor de rest van de gemeente: *Gemeente-zijn temidden van moslims*.

3. Contact met de moskee

Een goed voorbereid bezoek van gemeenteleden aan een moskee en contact tussen een predikant en een imam, kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan een goede, open sfeer tussen moslims en christenen, waardoor het evangelie meer ruimte en respect krijgt. Niet zelden is een afwijzing van het evangelie gebaseerd op vooroordelen en onjuiste informatie en heeft men eenvoudigweg geen contact met gelovige christenen. Zeker voor de imam is het belangrijk welke indruk hij persoonlijk van christenen heeft.

a. Uitnodigen van de moskeegemeenschap voor een bezoek aan de kerk

Een logisch vervolg op een bezoek aan een moskee is om de moskeegemeenschap uit te nodigen voor een bezoek aan de kerk. Een hele zondagse kerkdienst is wel een lange zit, met waarschijnlijk te weinig ruimte voor uitleg. Een zaterdagmorgen kan ook heel geschikt zijn. Na een start met koffie en thee kun je dan een rondgang door de kerk maken. Bij de preekstoel, de avondmaalstafel, het doopvont, de collectezakken, het orgel, de catecheseruimte, de crèche, etc. kun je dan vertellen hoe en waarom je als christelijke gemeente samenkomt. Probeer daarbij zo min mogelijk kerkelijk jargon te gebruiken. Bij het woord 'gemeente' bijvoorbeeld denken wij aan de kerkelijke gemeenschap, maar zal een buitenstaander misschien denken aan de burgerlijke gemeente.

b. Een serie gesprekken over het geloof

Op verschillende plaatsen zijn er uit deze eerste kennismaking gespreksgroepen ontstaan waarin moslims en christenen verder praten over hun geloof. Meestal gaat het daarbij om goed opgeleide moslimjongeren. Na een ronde van kennismaken, kan dan om beurten een van beide groepen een presentatie geven over een thema vanuit het eigen geloof, waarover men vervolgens in gesprek gaat. Het is aan te bevelen dat de groep niet al te groot is zodat het persoonlijk kan blijven. Ook hierbij is het aan te bevelen dat de christenen tussen de ontmoetingen met de moslims door, zelf ook bij elkaar komen voor bezinning en gebed. Het is belangrijk om vanaf het begin open te zijn naar elkaar over onze houding en motieven: Niet alleen respect voor elkaar, maar ook voor God: recht doen aan wie Hij is en wat Hij gedaan heeft. Dat betekent dat er ruimte is om elkaar over en weer te bevragen en uit te dagen.

c. Deelname aan een iftar-maaltijd / maaltijd bij een ander islamitisch feest

Soms worden gemeenteleden uitgenodigd voor een maaltijd tijdens een islamitisch feest of voor de zgn. iftar-maaltijd tijdens de vastenmaand Ramadan. Het gaat hierbij niet om het meedoen aan bepaalde rituelen en daarom kun je naar onze mening met een gerust hart zo'n uitnodiging aannemen. Soms krijg je in zulke situaties het woord om iets te zeggen en respecteren moslims dat je daarin aangeeft hoe je als gelovig christen in het leven staat en met moslims wilt omgaan.

d. Contact tussen predikant en imam

Nu langzamerhand steeds meer imams Nederlands spreken, is het een goede zaak dat predikanten met hen contact maken om vanuit een enigszins vergelijkbare functie met elkaar in gesprek te zijn. Vaak is een imam zo druk met het contact met de moskeegemeenschap, dat hij geen persoonlijk contact met christenen heeft, terwijl hij wel degene is die in de moskee de moslims moet vertellen wat het verschil is met het christelijke geloof. Voldoende reden voor een predikant om te investeren in een goed inhoudelijk contact met hem.

4. Buurt, school, werk, bestuur

Het getuigenis van de kerk wordt verzwakt wanneer christenen niet het goede zoeken voor de plaats, de buurt waar ze wonen (Jer.28:7) Dienen in navolging van Jezus Die kwam om te dienen. Moslims zijn steeds minder 'hulpbehoevende nieuwkomers'. Toch wordt onze 'dienst' gevraagd om als kerk op te komen voor een waardige en rechtvaardige opvang van asielzoekers en behandeling van etnische minderheden in onze samenleving. Ook zijn er in veel plaatsen nog steeds vrijwilligers nodig voor inburgeringstrajecten en wordt er wellicht onze bijdrage gevraagd aan wijkopbouwwerk. Christenen mogen bij dat soort werk niet ontbreken. Als kerkelijke gemeente kun je ook zelf projecten opzetten. In sommige plaatsen zijn christenen betrokken bij 'buurtvader – projecten' waarbij zij met hen meedenken over opvoeding en integratie in de Nederlandse samenleving.

Op veel plaatsen zijn er christelijke scholen. Die zijn ontstaan om de kinderen van christelijke ouders een plek te bieden waar ze christelijk onderwijs krijgen. Het is vanuit de wettelijke regels voor medezeggenschap begrijpelijk, wanneer schoolbesturen niet zomaar kinderen van niet-christelijke ouders toelaten. Toch is het een uitdaging om het christelijk onderwijs geen vesting te laten zijn, maar open te laten zijn voor ouders die geen christen zijn, maar toch hun kinderen graag naar een christelijke school sturen. Nog steeds kiezen sommige gezinnen met een moslimachtergrond daarvoor. Als christelijke gemeente kun je scholen hierin wellicht bemoedigen en ondersteunen.

Op hun werk en in het openbaar bestuur komen gemeenteleden moslims tegen. Wellicht is het goed om hen daarvan bewust te maken en samen na te denken over de uitdagingen ervan. Dat kan betekenen het af en toe organiseren van een cursus. Het kan betekenen om af en toe een ontmoetingsavond te organiseren waar men ervaringen deelt hoe men met moslimcollega's over het evangelie praat en waar men voor hen bidt. Een uitgebreide bespreking van de uitdaging voor christenen om in politiek en maatschappij recht te doen aan moslims, is te vinden in het boekje: *Europa, het Mekka van de islam?* van ds. Cees Rentier, Amersfoort 2007, 72 pag. (verkrijgbaar via E&M).

5. Bruggen bouwen

Als er een kloof is tussen moslims en de kerk, dan is de kerk geroepen om die kloof te overbruggen. In de discussies over integratie zeggen mensen vaak: moslims zijn hier naar toe gekomen, ze zijn hier te gast en dus moeten zij zich aan ons aanpassen en naar ons toe te komen. Bij missionair werk gaat het echter om iets heel anders. Jezus Christus heeft ons als zijn volgelingen opgeroepen om *uit te gaan* naar mensen, die vanuit henzelf niet van plan waren om naar ons toe te komen of moeite te doen om het evangelie te leren kennen. Voor ons als gemeente van Jezus betekent dat dus dat *wij* ons aanpassen om het evangelie zo dicht mogelijk en verstaanbaar mogelijk bij moslims te brengen. Welke bruggen zijn er over de kloof?

a. Kinderwerk

Steeds weer zijn er moslimouders die het goed of zelfs belangrijk vinden dat hun kinderen kennismaken met het christelijke geloof. Evangelie & Moslims heeft een brochure geschreven voor de leiding van kinderclubs met achtergrondinformatie over moslimkinderen en suggesties om rekening met hen te houden op een kinderclub. Daarnaast is er een werkpakket ontwikkeld met verhalen, achtergrondinformatie en verwerkingsvormen voor 80 club-bijeenkomsten.

B. Jongerenwerk

Hier zijn een paar redenen om moslimjongeren een uitdaging vormen voor de kerk:

De tweede en derde generatie moslims in Nederland wordt wel aangeduid als een 'verloren generatie'. Ze *maken* niet alleen problemen (sommigen!), maar ze *hebben* vooral ook problemen. Velen van hen worden zowel door hun ouders als door hun omgeving niet begrepen en hebben een laag zelfbeeld. Zouden christenen vanuit het evangelie hoop kunnen bieden in het leven van deze jongeren?

Er is een werkpakket ontwikkeld waarmee je jongerenwerk kunt opzetten voor jongeren met een moslimachtergrond. Het pakket Road7 bestaat uit een fysieke werkmap en een website met downloads, waarmee jongerenwerkers meteen aan de slag kunnen.

Meer over moslimjongeren kunt u lezen in onze publicatie:

-Willem van der Deijl en Herman Takken, *Hoop voor moslimjongeren*. Deel 2 in de serie *Onderweg met moslims*. Te bestellen bij E&M voor €8,50.

De jongerenwerker van Evangelie & Moslims is graag bereid om een keer langs te komen om met u over dit thema verder na te denken.

C. Vrouwenwerk

Veel moslimfamilies zijn afkomstig uit hetzelfde dorp of dezelfde omgeving in Turkije of Marokko en gingen bij hun komst in Nederland vaak bij elkaar in de buurt wonen. Daarom zijn ze (vooral bij Turken) nog steeds sterk op elkaar betrokken. Voor de vrouwen gold dat nog sterker dan voor de mannen. Ze waren sterk betrokken op de zorg voor huis, gezin en familie. In die eerste jaren was er nog weinig aandacht voor wat we vandaag inburgering noemen. Omgekeerd waren moslimvrouwen voor de autochtone Nederlanders door hun andere kleding, gewoonten en taal, mensen uit een andere wereld waar je niet zomaar op af stapte.

Nu, 40 jaar later, vormen moslimvrouwen, vooral als ze een hoofddoek ophebben, vaak nog steeds een aparte groep. Toch zijn veel moslimvrouwen sterk gemotiveerd om meer contact te maken met anderen in de samenleving. Christenvrouwen zijn daarbij voor hen een natuurlijke brug. In hun visie op het leven herkennen ze vaak veel. Dit biedt juist nu veel kansen voor christenvrouwen om contact met hen te maken.

Evangelie & Moslims heeft een netwerk van christenvrouwen die contact hebben met moslimvrouwen en daarbij getuige van Jezus willen zijn. Hieruit is ook een werkpakket met suggesties voor missionair werk ontwikkeld. De vrouwenwerkster van Evangelie & Moslims rust graag christenvrouwen in gemeenten toe om dit in eigen plaats op te zetten.

D. Vluchtelingenwerk

Het werk onder vluchtelingen is gelukkig door veel kerken opgepakt. Er zijn daarbij heel wat vluchtelingen tot geloof in Christus gekomen en Evangelie & Moslims steunt dit werk van harte door middel van voorlichting, toerusting en begeleiding. Er is een aparte brochure die hierop in gaat.

E. Diverse missionaire werkvormen

Met behulp van de volgende missionaire werkvormen hebben verschillende gemeenten contact kunnen leggen met moslims in hun omgeving:

- a. Open maaltijden tijdens de christelijke feesten, of maandelijks/wekelijks.
- b. Vertaling tijdens kerkdiensten (vooral als er veel vluchtelingen in de omgeving wonen) of regelmatig speciale laagdrempelige kerkdiensten met aandacht voor migranten.
- c. Cursussen waarbij ook moslims welkom zijn, of zelfs specifiek worden uitgenodigd.
- d. Boekenkraam met christelijke lectuur op een braderie/markt/rommelmarkt.
- e. DVD- of leduuracties (deur aan deur, vooral bij feestdagen).
- f. Informatie over christelijk geloof via internet en plaatselijke TV, radio of kranten, waarbij expliciet rekening wordt gehouden met moslims.
- g. Het bewust zoeken en onderhouden van contacten tussen gezinnen uit de christelijke gemeente met moslimgezinnen uit de wijk. Je bouwt individuele vertrouwensrelaties op, maar de christenen ontmoeten elkaar af en toe om ervaringen uit te wisselen, elkaar toe te rusten en samen voor deze mensen en de ontmoetingen te bidden.
- h. Meedoen met buurtvaders-project, aanbieden van huiswerkbegeleiding, waaruit weer persoonlijke contacten kunnen groeien zoals onder g. genoemd.

F. Een bediening als 'bruggenbouwer'

Bruggenbouwers zijn gemeenteleden die zich geroepen weten om structureel bezig te zijn met missionair werk onder moslimmedelanders en zich daarvoor verdiepen in hun leefwereld. Gemeenteleden die de moeite willen nemen om taal- en cultuurstudie te doen en zich te verdiepen in de wereld van de islam. Dat kan natuurlijk niet van ieder gemeentelid verwacht worden, maar zeker in de steden is er behoefte aan christenen die deze 'extra mijl' willen gaan. Gemeenteleden hebben soms mogelijkheden om zich voor enkele maanden in een van de herkomstlanden van moslimmigranten te verdiepen in taal en cultuur. Soms is dat mogelijk direct na hun studie, vanwege deeltijdwerk of omdat ze vervroegd met pensioen zijn gegaan. Voorgangers en oudsten zouden kunnen zoeken naar mensen in hun gemeente die zulke bruggenbouwers willen worden.

Evangelie & Moslims organiseert tweemaal per jaar bijeenkomsten waar bruggenbouwers worden toegerust en ervaringen kunnen worden uitgewisseld.

6. Aanvullende samenkomsten en pastoraat voor nieuwe gelovigen

Elk jaar komen er weer moslims tot geloof in Jezus Christus als Redder en Heer en worden gedoopt in een plaatselijke christelijke gemeente. Van belang is dat zij daar een plek vinden om te groeien in hun geloof. Vaak gaat de omkeer in hun leven gepaard met verzet van hun islamitische familie en vrienden tegen hun keuze. Soms gaat dat gepaard met bedreigingen en kan men (lange tijd) niet meer terecht bij familie en vrienden. Als je afkomstig bent uit een cultuur waarin familiebanden van grote betekenis zijn, is verstoting uit de gemeenschap en het alleen komen staan een ingrijpende gebeurtenis. Vaak hebben ze, als ze Bijbelgedeelten lezen zoals Handelingen 2 en 4, grote verwachtingen van de christelijke gemeente als nieuwe familie, met wie ze hun nieuwe leven kunnen delen. De eerste christengemeenten vielen op in het Romeinse rijk, als plaatsen waar hoog opgeleide Romeinse burgers en arme ongeletterde slaven uit Noord-Afrika op voet van gelijkheid met elkaar omgingen. Ook toen werden mensen soms verstoten uit hun familie en was opvang bij gemeenteleden nodig. Het is een uitdaging voor de Nederlandse kerken om ruimte te geven aan mensen met verschillende culturele achtergronden, die elkaar vinden bij het kruis van Christus.

Moslims die tot geloof komen in Jezus of op zoek zijn naar de betekenis van het christelijke geloof hebben meestal geen behoefte aan aparte kerken voor hen, maar wel aan gastvrije kerken met aandacht en begrip voor hun achtergrond, vragen en vaak worstelingen. Gemeenteleden die met hen de Bijbel willen lezen, willen bidden, hun vragen proberen te beantwoorden, hun huis openstellen en als een soort nieuwe familie beschikbaar willen zijn.

Landelijk organiseert Evangelie & Moslims regelmatig samenkomsten voor christenen met een moslimachtergrond: soms voor Arabisch-sprekenden en Noord-Afrikanen, soms voor Turksprekenden en soms voor christenen met moslimachtergrond uit allerlei landen samen.

Meer hierover is beschreven in onze publicatie *Welkom Thuis*, geschreven door medewerker Herman Takken. Evangelie & Moslims rust graag gemeenteleden toe om moslims te ondersteunen en medewerkers zijn graag bereid om daarvoor langs te komen.

Gespreksvragen

1. Geef elk van de bovenstaande zes thema's een waardering tussen 1 (niet relevant voor onze gemeente) tot 10 (erg relevant voor onze gemeente).
2. Bespreek vervolgens voor elk thema welke aandacht vanuit de gemeente hiervoor passend zou zijn.
3. Hoe kun je zo breed mogelijk in de gemeente hiervoor aandacht vragen?

Postbus 2060
3800 CB Amersfoort
033 - 465 92 90
info@evangelie-moslims.nl